

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theodōritu Episkopu Kyru Kai Eyagriu Scholastiku Ekklesiastikē Istorìa, Eklogai Apo Tōn Istorion Philostorgiu Kai Theodōru

Theodoretus <Cyrrhensis>

Mogvntiae, 1679

XIII. Quomodo Episcopus eximia virtute praeditos relegaverit.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14162

Κεφ. ιβ.

Τίνα τρόποι ο βασις εξήλθεν εις τὴν αἴρεσιν.

Εὐὴ τῆς ἰσορείας τὰ λοιπὰ διηγήσομαι, καὶ τῆς καίαι γίδου, ἢ τὰς πολλὰς καὶ τῶν ἐκκλησιῶν πεικουμίας ἐκίνησε, τὴν δόχην ἐπέδειξεν. Οὐδὲ βασις τὴν βασιλείαν παραλαβὼν, τοῖς δόξολοκοῖς τὰ πρῶτα δόγμασιν ἐκοσμεῖτο. τῶν γότθων τὸν ἴσον διαβαίων καὶ τὴν θράκην ληίζομένων, στρατιὰν συναθροίσας, στρατεύσασα καὶ αὐτῶν ἐξελεύσατο. ἐδόξεν ἐν αὐτῷ, μὴ γυμνὸν τῆς θείας ἀσπίδος χαλεπὸς, ἀλλὰ τῆς παναγῆς βαπτισματικῆς φραξάμενον. καὶ τὸ μὴν, διγέδοξε καὶ μάλα θρόως, τὸ ἵμετρο, πολλὴν τὴν ψυχῆς μαλακίαν, καὶ τῆς αληθείας ἀπερδοσίαν δηλοῖ. τὸ γδομοῖον πέπονθεν ὁ ταλιπάρου παύου, ἀδάμ τὰ ἀποπάτορι. τοῖς γδοτῆς ὁμοζύγε λόγοι καὶ ἐδὲ καθελεχθεῖς, δεηθραποδίδη, καὶ γέγονεν ἐδορυάλοι, ἀλλὰ ἀπαλητῶν γυνακείων ῥημάτων ἰσώκο. τῆς γάβου δρεανικῆς δεσπάτης ἐκείνη ἀσέτερον θήραμα γρομδρη, συνεθήρδουσε καὶ τῶν, καὶ σω αὐτῆ πεσέν εἰς τὸ τῆς βλασφημίας ἀνέπεισε βάραιθρον. ἠγείτο ἡ ξαναγῶν καὶ μυσαγωγῶν ὁ δὲ δόξου. αὐτὸς γδοτῆς κωνσταντινέπολεως κατεῖχε ἐδὲ οἰακας, ἐκ δὲ δυνῶν ἀλλὰ βαπτίζων τὸ σκάφος.

Κεφ. ιγ.

Ὅπως τῆς ἀριτῆς ἀλάμποντας τῶν ἐπισκόπων ἐξήρτισε.

Τότε δὴ παρ' αὐτὸν τῆς μυσσεως τὸν καιρὸν, ὅρκους δεσμεῖ τὸν τρισάθλιον, ὡσεὶ καὶ τῆς δόγματικῆς δυσεθείας ἀσπίδα μεῖναι, καὶ ἐδὲ τάναντια φρονεῖας πάντοθεν δεξιάσαι. ἔτω τὴν δόξολοκὴν ἐκείνου διδασκαλίαν καβαλιπὸν, τῆς ἐναντίας μερίδος ἐγγύς καὶ βραχέως διεληλυθότος χρόνου, τὴν ἀπόμεινα τῶν ὁμοσυνδύων ἐπλήρωσεν. ἐξήλασε μὴν γδοτῆς ἀνιόχε τὸν μέγαν μελέπον ἐκ τῆς αμοσσάτων, τὸν θεὸν δις ἐβιον. λαοδίκειαν δὲ, πελαγίς δὲ θαυμασίως ποιμένου ἐσέρησεν. ὁ δὲ ἐδέξατο μὴν νέος ἂν τὸν τῆς γαμαζυγόν ἐν αὐτῇ τῆς πασάδι, τῆς πῶτη τῆς γάμων ἡμέρα, τὴν ἀγνείαν ἐπεισε

CAP. XII.

Quomodo Valens in heresim delapsus sit.

EGO vero reliqua nunc historiae prosequar, & initium exponam tempestatis illius, quae tot ac tantas procellas in Ecclesiis excitavit. Valens cum primum Impetii administrationem suscepit, Apostolicae fidei doctrinam sequebatur. Postea vero cum Gothi trajecto Danubio, Thraciam popularentur, collecto exercitu, bellum iis inferre decrevit. Optimum ergo factum visum est illi, ut non Divina gratia nudus, sed sacrosancti Baptismatis armatura munitus, ad certamen procederet. Atque hoc quidem rectum & valde prudens ejus consilium fuit. Quod autem postea gessit, magnam ejus imbecillitatem animi & veritatis proditorem ostendit. Idem enim passus est miser quod olim parens generis humani. Nam & ipse conjugis illectus sermonibus, in servitutem incidit, non quidem in bello captus ab hostibus, sed fallacibus mulieris verbis obnoxius. Nam cum illa Arianæ hæresis laqueis prius fuisset irretita, maritum etiam irretiit, utque in eandem impietatis voraginem secum rueret, effecit. Hujus autem facti dux & mystagogus fuit Eudoxius. Is enim eo tempore Ecclesiae Constantinopolitanae adhuc clavum tenebat, non regens navem, sed potius submergens.

CAP. XIII.

Quomodo Episcopo eximia virtute praeclaro relegatus.

IS igitur cum Valentem Baptismi sacramento initiaret, jurejurando miferum ad hoc obstinxit, ut in impietate dogmatis perseveraret, & contraria sentientes omnibus locis expelleret. Ita Valens relicta Apostolica doctrina, adversariorum partibus sese adjunxit. Dehinc interjecto brevi tempore, reliqua quae sub jurisjurando fide promiserat, adimplevit. Nam ex urbe quidem Antiochena magna Meletium, Samofatis vero divinum Eusebium ejecit. Laodicensem autem Ecclesiam egregio pastore orbavit Pelagio. Is dum esset adolescens, matrimonii jugum subierat: sed primo nuptiarum die, in ipso thalamo persuasit sponsae suae, ut castitatem virili

congressui anteponeret: eamque insti-
 gavit, ut pro maritali consortio frater-
 num amore amplecteretur. Hoc
 modo ad temperantiz culmen perve-
 nit. Cujus etiam Germanas virtutes
 in se habuit, quaz junctim cum illa cho-
 ros ducerent. Hanc ob causam com-
 muni omnium suffragio sacerdotium
 consecutus est. Et tamen conversatio-
 nis splendorem eximium haudqua-
 quam reverius est hostis veritatis. Sed
 hunc quidem in Arabiam relegavit:
 magnum autem Meletium in Armeni-
 am: Eusebium vero in Thraciam de-
 portari iussit, virum Apostolicis sud-
 ribus exercitatum. Hic namque cum
 multas Ecclesias pastoribus viduatas
 esse comperisset, militarem habitum
 sumens, & tiarâ capiti impositâ, Syri-
 am, Phœnicen ac Palestinam peragra-
 vit, presbyteros ordinans ac Diaco-
 nos, aliosque Ecclesiæ Ordines sup-
 pletis. Ac si quando Episcopus eandem
 cum ipso doctrinam fidei profitentes
 reperiisset, eos Antistites Ecclesiis in-
 digenibus præficebat.

Α τῆς κοινωνίας ἀπερυσήματι τὴν νύμφην, καὶ φι-
 λοςοργίαν ἀδελφικὴν αἰὶν γαμικῆς σωμα-
 Φείας ἔχον, αὐτὸν δεξπαίδωσεν. ἔτω μὲν
 δὴ τὴν σαφροσύνην καλῶρθωσεν. εἶχε δὲ ἑταί-
 τῆς ἀδελφείας δρεῖας ἐν ἑαυτῷ, συν αὐτῷ
 χορδύσας ἔδῃ εἵνεκα ψήφω κοινῇ τὴν πρῶ-
 θρίαν ἐδέξατο. ἀλλ' ὁμως ἐδέει τὴν πολυθείαν
 ἀκλίνας καλῶρθωσεν τὸν τ' ἀληθείας παλιέμεν.
 ἀλλὰ τῆτον μὴν εἰς τὴν δραβίαν δεξέμεν.
 εἰς δὲ τὴν δεξιάν τοι θεῶν μελέπον, εἰς δὲ τὴν
 τὴν θράκην δισέβιον τοῖς ἀποστολικοῖς ἰδρῶσι
 ἀεὶ ῥέομενον. ἔδῃ γὰρ πολλὰς τῶ ἐκκλησιῶν
 ἐρήμοις εἶναι ποιμένων μαθῶν, στρατιωτικῶν
 ἀμπεχόμεν ἄρχημα, καὶ πάρα καλῶν
 τὴν κεφαλῶν, τὴν συρίαν ἀεὶ φη, καὶ τὴν Φο-
 νικὴν καὶ τὴν παλαιστίνην, πρῆσβυτέρους χροσ-
 νῶν καὶ διακόνους, καὶ τὰ ἄλλα τάματα τῆς ἐκ-
 κλησίας ἀναπληρῶν εἰδέποτε καὶ ἰπιστοπῶν
 ὁμογνωμόνων ἐπέτυχε, καὶ πρῶθροες ταῖς δε-
 μέναις ἐκκλησιῶν πρῶθῆλα ἔβ.

CAP. XIV.

De Eusebio Episcopo Samosatensi.

QUANTAM potro magnitudinem
 animi ac prudentiam ostenderit,
 tunc cum Imperatoris litteras accepit
 quibus proficisci in Thraciam jubeba-
 tur, necessarium esse existimo ut discant
 ii qui ignorant. Venerat forte sub ve-
 speram minister Imperialis præcepti.
 Eusebius vero eum monuit ut sileret,
 causamque adventus sui celaret. Nam
 si plebs, inquit, divino zelo prædita i-
 stud relciverit, te quidem submerget:
 à me vero mortis tuæ exigetur pœna.
 Hæc cum dixisset, & vespertinum mis-
 farum officium ex more celebrasset,
 sub ipsa somni primordia uno famulo
 confusus, solus egressus est senex pedi-
 bus incedens. Sequebatur eum famu-
 lus, cervical duntaxat & codicem fe-
 rens. Cumque ad ripam fluminis per-
 venisset (Euphrates enim ipsa urbis al-
 luit mœnia) navigium conscendit, &
 remigibus præcepit, ut Zeugma versus
 contenderent. Orta luce ipse quid-
 em Zeugma ingressus est. Samo-
 satensium autem civitas lamentis ac
 luctu interim plena erat. Nam cum
 famulus ille necessariis Eusebii ea quæ
 iussa fuerant indicasset, & quos ille se-
 cum proficisci, quosnam codices sibi

Κεφ. ιδ'.

Περὶ τῆς ἐπισκοπῆς σαμοσατῶν.

Ὅσον τὴν ἀνδρείαν καὶ σοφίαν ἐπέδειξα-
 τῶ, βασιλικὸν δεξάμενος νόμον, ὃς ἐκέ-
 λωσεν αὐτὸν τὴν θράκην καλαλαβεῖν, ἀναγ-
 καῖον ὄμαι ἔδῃ ἀγνωστῶς μαθῆν. Ἀφικῶ
 μὲν γὰρ ὁ τῆτον κομίζων τὸν νόμον ἀεὶ δὲ αὐτῶ
 ὄψιαν. ὃ δὲ αὐτῶ καὶ συγῆσαι παρηγήσῃσε, καὶ κρῖ-
 ψαι τ' ἀφίξῃσε τὴν αἰτίαν. εἰ γὰρ μάθῃ, εἴθε
 τὸ πλῆθος ζήλω θεῶν συνήδρα μῆνον, σὲ μὴ
 καλαπονεῖσῃ ἐγὼ τὰς ἰσῆρ τ' σῆς τελευ-
 τῆς εἰσπραχθῆσομαι δίκας. ταῦτα εἰπὼν, καὶ
 τὴν ἑσπερινὴν λειτουργίαν σιωπῆτως ἐπιτελέ-
 σας, ἀεὶ αὐτῶς τὴ ὑπνε τὰς εἰσβολὰς, ἐν θαρ-
 ρήσας τῶ οἰκείων, μόνῳ δεξέληλυθεν ὁ πρῶ-
 εὔτης βαδίζων. εἰπέτῳ ὁ θεράπων, ἀεὶ σκα-
 φάλαγον μόνον καὶ βιβλίον κομίζων. καλαλα-
 βῶν δὲ ἔπῳ αὐτῶ τὴν ὄχθην, παρ' αὐτῶ γὰρ τὸ
 ἄσπεος ἔδῃ ἀεὶ βολὰς ὁ δὲ θεράπων ἔχῃ τὸν πό-
 ρον, ἐπέειπε τὰ πορθῆμῳ. Ἐτοῖς ἐρέταις ἐλπί-
 νῶν δὴ τὸ ζῶγμα παρηγήσῃσε. ἡμέρας δὲ
 χρομῆς, ὁ μὴν τὸ ζῶγμα κατέλαβεν. τὰ
 δὲ σαμοσατῶ ὀδυρμῶν καὶ θρηνην μεσῶ τῶ
 γδοίκετε ἐκείναις τοῖς γνωρίμοις τὰ ἀεὶ σκα-
 ταίμῳ μνηστῶν, καὶ τίνας μὲν αὐτῶ συν-
 ἐκδημῆσαι προσήκη, τοῖας δὲ βιβλῶς κομῆ-